

Festival Jeden svět – projekce na škole

Eva Sevelková

Ve dnech 19. a 20. 3. se na naší škole konaly projekce v rámci mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět, který organizuje společnost Člověk v tísni. Promítání se zúčastnili studenti druhých a třetích ročníků SOŠ.

První promítací den zahájily dva krátké filmy „Znovu u moci“ a „Kábul v srdci“, které reflektovaly dění v současném Afghánistánu. Následoval film o aktuální situaci na Ukrajině – studenti měli možnost zhlédnout dokument „Nevyhasneme“ o dospívání pětice teenagerů v regionu Donbas. Po filmech následovala debata s organizátory festivalu. V případě filmu „Nevyhasneme“ proběhla diskuze i s hostem z katedry politologie Západočeské univerzity v Plzni – panem docentem Přemyslem Rosůlkem.

Druhý promítací den byl nejprve na programu film „Kdo, když ne my“ pojednávající o situaci v současném Bělorusku. Emotivní dojem z dokumentu byl umocněn následnou debatou s hostem, který z Běloruska pochází. Následovalo promítání filmu „Pingpongová rodina“, které otevřelo debatu o smysluplnějším využití veřejných prostranství pro podporu komunitního života. Přidanou hodnotou této projekce bylo mimo jiné i to, že se moderování zhostil bývalý student oboru pedagogické lyceum Jindřich Krstev, který v současné době studuje na pedagogické fakultě ZČU.

Autoři:

- Mgr. J. Benešová
- Mgr. E. Sevelková
- Mgr. I. Tomášková
- Ing. P. Vlček
- Anastázie Bílá
- Anna Janková aj.

Uvnitř tohoto vydání:

Festival Jeden svět – projekce na škole	1
Exkurze do výrobního závodu Gühring s.r.o.	2
Workshop o poruchách příjmu potravy (PPP)	3
Zakončení projektu ve firmě FPC Bohemia	3
Exkurze oboru vzdělávání Sociální činnost	3
Krátce o workshopu v Plzeňském Prazdroji	4
Země nejen archivního vína	4

Exkurze do výrobního závodu Gühring s.r.o.

Iveta Tomášková

V pátek 15. března 2024 se žáci třídy 4STA zúčastnili exkurze do výše jmenovaného výrobního závodu, který sídlí v obci Líně-Sulkov a je součástí německého koncernu Gühring KG. Tato společnost patří mezi světové lídry v oblasti produkce řezných nástrojů a upínáčů pro průmyslové obrábění.

Ve společnosti se nachází 4 hlavní výrobní divize: divize řezných nástrojů, divize služeb, divize správy měřidel,

zahrnující kontrolu a kalibraci, a divize montáže strojů CNC. Firma se též věnuje vývoji i výzkumu a pořádá technická i odborná školení.

Naše poděkování patří hlavně panu Robertu Koubovi z projektového oddělení, který nás celou exkurzí provázel. Velmi zajímavě studentům představil nejen firmu a její činnost, ale také odborně přiblížil i ukázal výrobu nástrojů i jednotlivé výrobní procesy. V teoretické části exkurze byly některé prezentaci vedeny i v anglickém jazyce, což naši studenti velmi ocenili.

Workshop o poruchách příjmu potravy (PPP)

Jitka Benešová

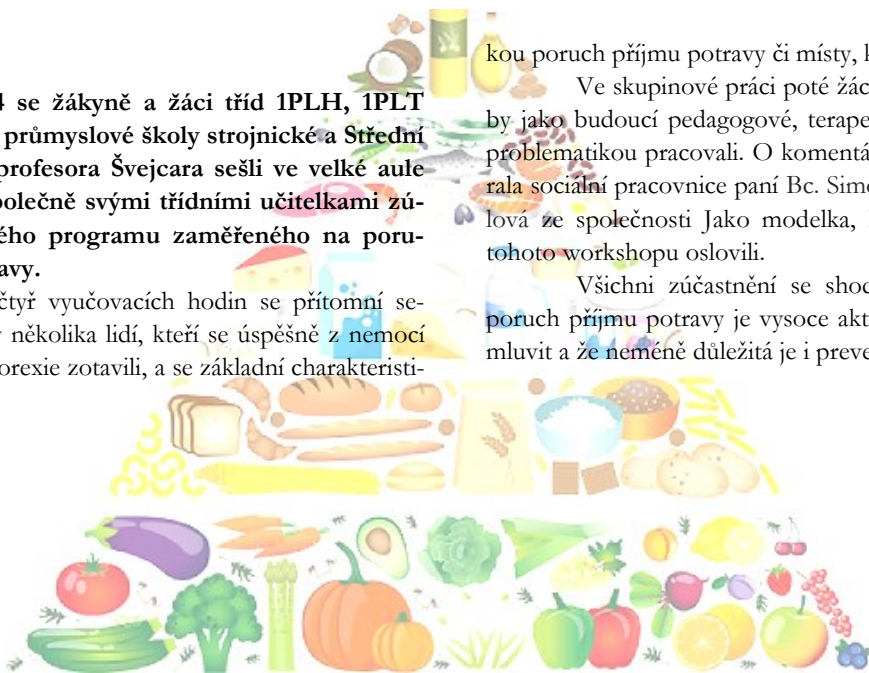
Dne 18. 3. 2024 se žákyně a žáci tříd 1PLH, 1PLT a 2PLH Střední průmyslové školy strojnické a Střední odborné školy profesora Švejcara sešli ve velké aule školy, aby se společně svými třídními učitelkami zúčastnili výukového programu zaměřeného na poruchy příjmu potravy.

Během čtyř vyučovacích hodin se přítomní seznámili s příběhy několika lidí, kteří se úspěšně z nemoci jako bulimie a anorexie zotavili, a se základní charakteristi-

kou poruch příjmu potravy či místy, kde hledat pomoc.

Ve skupinové práci poté žáci sami navrhovali, jak by jako budoucí pedagogové, terapeuti či trenéři s touto problematikou pracovali. O komentáře se následně postarala sociální pracovníce paní Bc. Simona Vroblová Váchalová ze společnosti Jako modelka, kterou jsme v rámci tohoto workshopu oslovili.

Všichni zúčastnění se shodli na tom, že téma poruch příjmu potravy je vysoce aktuální, je třeba o něm mluvit a že neméně důležitá je i prevence.

Zakončení projektu ve firmě FPC Bohemia Plzeň

Iveta Tomášková a Petr Vlček

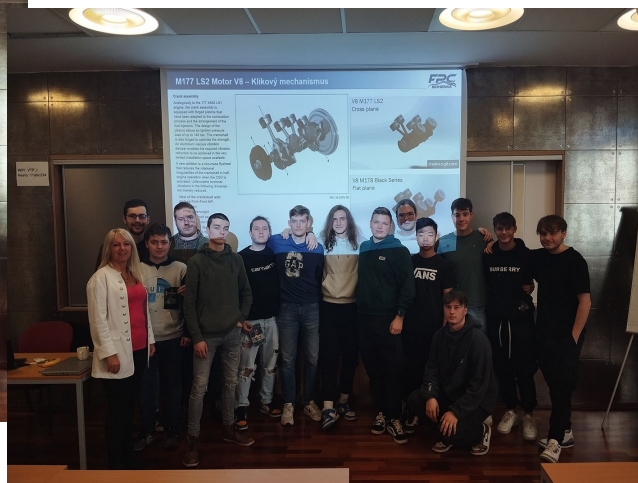
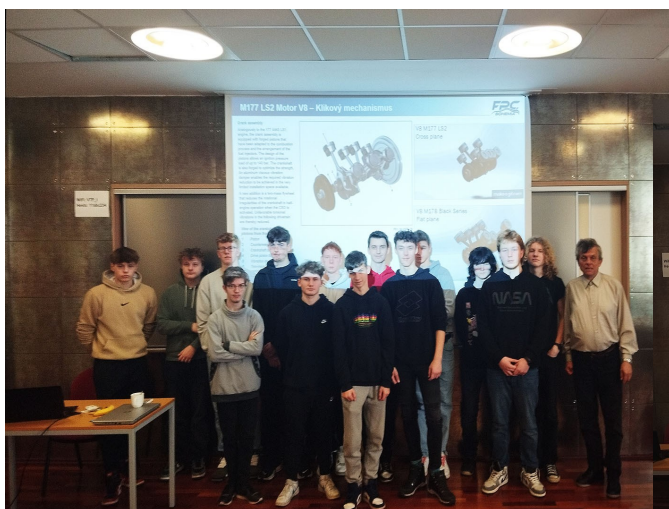
V pátek 8. 3. 2024 se třídy 4STA a 1MEA zúčastnily závěrečné exkurze ve výše uvedené firmě, která se zabývá kompletním vývojem prototypů spalovacích motorů splňujících emisní normu EURO 7. Jedná se o mechatronický systém plně řízený PLC.

Žákům byl ukázán prototyp nového motoru a formou prezentace, praktických ukázek jednotlivých dílů a různých simulací jim byl vysvětlen princip, na kterém zařízení funguje. Vzhledem k tomu, že prototyp podléhá tajnému know-how firmy, nebylo možné v době presenta-

ce pořídít fotografie motoru.

Pro čtvrtý ročník byla exkurze nejen vzdělávací, ale byla i možným začátkem jejich budoucího odborného působení, které mohou v této společnosti začít již při studiu na vysoké škole. Naopak pro první ročník byla tato prezentace motivací pro další studium jejich oboru.

Rádi bychom ještě jednou poděkovali Ing. Jiřímu Čekanovi a Ing. Karlu Nekutovi za vstřícnost, ochotu a poskytnutí materiálů, které můžeme využít při teoretické výuce technických předmětů i odborné angličtiny. Věříme, že spolupráce naší školy s touto firmou bude i v budoucnu nadále úspěšně pokračovat.

Exkurze oboru vzdělávání Sociální činnost

Anastázie Bílá, Anna Janková aj.

V uplynulých týdnech absolvovali studenti druhých ročníků oboru Sociální činnost několik exkurzí v rámci předmětu Organizace volného času. Žáci ze třídy 2SCA zamířili do denního stacionáře Človíček ado MŠ pro zrakově postižené a vady řeči. Exkurze se třídou 2SCB proběhly ve speciální ZŠ, v domově pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP) Nováček a v ZŠ pro zrakově postižené a vady řeči.

V MŠ pro zrakově postižené a vady řeči studenti 2SCA realizovali pro děti z MŠ následující činnosti – říkanky spojené s pohybem rukou, opičí dráhu, pexeso a výtvarné tvoření. Prostřednictvím těchto aktivit byla posilována pozornost, paměť, rozvoj řeči, hrubá a jemná motorika. Značným přínosem exkurze byla následná diskuze se zástupkyní ředitelky paní Kaprovou, která velmi ochotně odpovídala na všechny dotazy studentů.

Pro uživatele denního stacionáře Človíček si studenti třídy 2SCA připravili aktivity na rozvíjení pozornos-

ti, paměti a jemné motoriky. Konkrétně se jednalo o poznávání písňových textů, hádání druhů koření a hraní rozličných stolních her. Vedoucí zařízení pan Pavlík studenti následně provedl po celém zařízení. V závěru exkurze měli studenti možnost klást dotazy týkající se chodu zařízení.

Pro děti ze ZŠ pro zrakově postižené a vady řeči si studenti 2SCB připravili například vybarvování mandal nebo hádání předmětů za pomoci hmatu – pro rozvoj kognitivních dovedností a jemné motoriky. Vedle přímého kontaktu s dětmi ze ZŠ byly pro studenty 2SCB velmi přínosné i informace od paní Arazimové, která velmi poutavě povídala o své práci v ZŠ. Žáci SOŠ si také mohli vyzkoušet různé kompenzační pomůcky – např. chůzi se slepeckou holí nebo psaní na stroji pro nevidomé.

Třída 2SCB se v rámci exkurze ve speciální ZŠ a v zařízení Nováček nejprve zúčastnila velmi vydařeného představení, které děti z DOZP dlouhé měsíce trénovaly. Dále přišlo na řadu provádění aktivit, které si studenti z 2SCB pro děti připravili – pro zlepšení jemné motoriky a uvolnění mysli omalovánky, pro procvičení paměti

a pozornosti pexeso, pro rozvoj jemné motoriky a paměti hádání předmětů se zavřenými očima. Děti plnily aktivity dle svých individuálních možností a naši studenti jim byli celou dobu při plnění aktivit k dispozici s případnou pomocí. Posledním bodem programu byla prohlídka zařízení s vedoucí DOZP paní Kotrbatou. Pro některé stu-

denty byla tato část exkurze emočně náročná, ale též velice užitečná s ohledem na zaměření studovaného oboru.

V případě všech exkurzí se studenti shodli na jejich pozitivním přínosu s ohledem na studovaný obor a ocenili čas, který jim pracovníci jednotlivých zařízení věnovali.

Krátce o workshopu v Plzeňském Prazdroji

Petr Vlček

Dne 26. 3. 2024 jsem se zúčastnil jako pedagogický dozor se třídou 4ME mimoškolní akce s názvem Workshop v Plzeňském Prazdroji. Akce se zúčastnily čtvrté ročníky a další kolegové. Pivovar se zřejmě snaží získat nové zaměstnance z řad absolventů pro technické zázemí výroby piva.

Zábavnou formou byly žákům vysvětleny možnosti uplatnění při poměrně složitém procesu výroby piva. Naši absolventi by se případně uplatnili jako technici

v rámci údržby a obnovy technického zařízení pivovaru (automatická stáčírna, mechatronická varna, plně automatizovaný sklad sortimentu, energetické zázemí a další technická zařízení obrovského pivovaru).

Zajímavé bylo seznámení se s procesem výroby pěnivého moku a historií pivovaru a formou soutěžního kvízu přes mobilní telefony. Zábavnou formou byla také vysvětlena přísná kontrola kvality čepování piva přesně podle hesla: sládek vaří pivo a hostinský ho dělá.

Na závěr si žáci mohli pod profesionálním dohledem načepovat Birell.

Země nejen archivního vína (Moldávie)

Díl 7: Kišiněv – hlavní město

Petr Vlček

Motto: Dovolím si reakci na článek Úděsná představa kvasu (autor Josef Gruber) v minulém Zpravodaji. Časy se mění, v roce 1993, kdy jsem se poprvé ocitl na Ukrajině, byly skutečně ulice, na-

příklad v Užgorodu, posety popisovanými „stánky“ v článku. Dokonce jsme později v Kyjevě objevili „vodkomat“ – jakási obdoba našeho kávomatu, který ovšem byl na ulici a z jeho útrob po zaplacení nějakých stotinek (100. díl někde-

jšího Karbovance) vypadl umolovaný kelímek z něčím podobným vodce...

V současné době se v Podněstří i v Moldávii a také na Ukrajině kvas čepuje v relativně čistých výčepech, které jsou podobné

našim vesnickým hospodám. Zvedl se sortiment, existuje více druhů kvasů – černý, světlý polotmavý i jiný. Takže dnes jeho ochutnávka už není tak nebezpečná, jako tomu bývalo. Dokonce se čepuje i v Pobaltí, zřejmě je to pozůstatek vlivu SSSR v gastronomii.

Kišiněv (rumunsky Chişinău [kišineu], rusky Куйшинёв / Kišino) je největší a hlavní město Moldavska. Zároveň je také průmyslovým a obchodním centrem státu. Toto město je považováno za jedno z nejzelenějších v Evropě. Nachází se ve střední části země na řece Bíc. Ekonomicky je město zdaleka nejvíce prosperujícím v zemi a jako nejdůležitější město Moldavska nabízí širokou škálu vzdělávacích institucí. Žije zde přibližně 639 000 obyvatel. Převážnou většinu tvoří Moldavané. V celé aglomeraci žije asi třetina celé moldavské populace.

O původu jména existují dvě hlavní teorie. První z nich říká, že Chişinău pochází ze spojení staro-rumunského slova *chişla* (pramen) a *nouă* (nový), protože město bylo postaveno v okolí pramene. Nyní je tento symbolický pramen u křižovatky ulic Puşkinovy a Albişoara.

Naproti tomu podle historika Ştefana Ciobanu má název Chişinău stejný původ jako název města Chişineu-Criş v aradské župě v západním Rumunsku, poblíž hranice s Maďarskem. Jeho jméno je původně maďarské a zní *Kisjenő*, což je spojením slova *kis* „malý“ a *Jenő*, tedy jednoho ze sedmi maďarských kmenů, které přišly koncem 9. století do Panonské pánve a daly název několika desítkám osad.

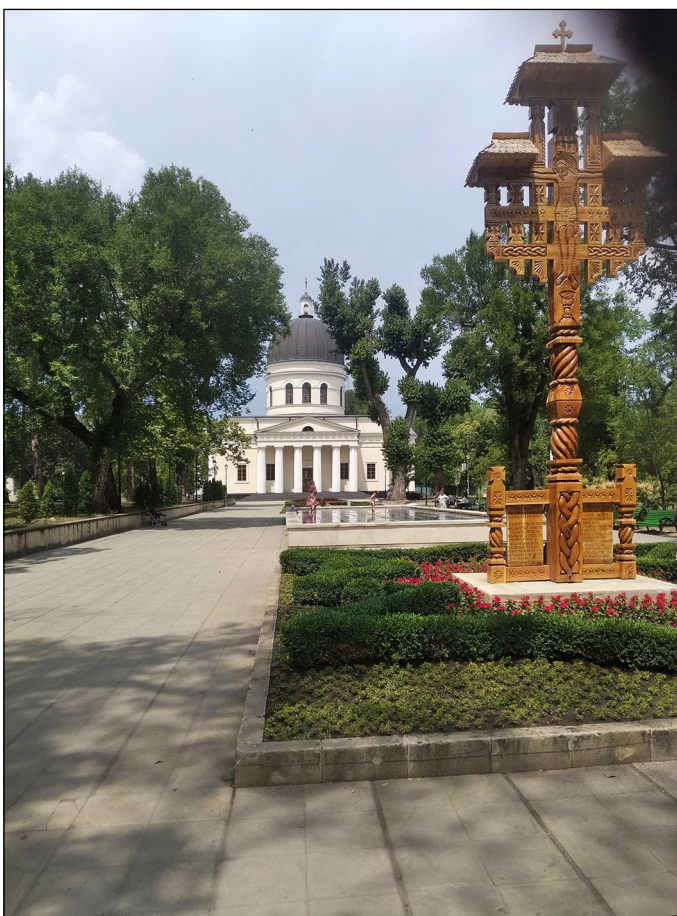
Kišiněv se poprvé připomíná v roce 1436 jako klášterní obec Moldavska, to platilo až do roku 1812. Tvořil centrální část Moldavského knížectví až do vpádu osmanských Turků v 16. století. Do počátku 19. století mělo toto sídlo pouhých 7 000 obyvatel. V roce 1812 se stal Kişiněv i s Moldavskem částí ruského impéria. V roce 1818 získal městská práva, byla vytyčena jeho urbanistická koncepce a během několika

let byly postaveny první monumentální klasické stavby: katedrála Narození Páně

nejrušnější třída ve městě. Najdeme tu: Parlament Moldavské republiky, prezidentský palác, sídlo vlády, státní soud, radnici, římskokatolickou katedrálu Prozřetelosti Boží, katedrálu Narození Páně moldavské pravoslavné církve, chrám svaté Teodory ze Sibhy rumunské pravoslavné církve, Divadlo, Moldavské historické muzeum, cirkus, kino, hlavní banky a jiné. Do roku 1960 zde stál evangelický kostel. Mimo centrum stojí: židovský hřbitov a jedna synagoga (v místní části Szekelary).

Náš hostel Central Park hotel je levnější „součástí“ luxusního hotelu přímo na rohu hlavního bulváru. Po ubytování si prohlédneme park (stačí přejít bulvár), ve kterém se nachází pravoslavná katedrála Narození Páně, památník Simeona Murafa a vítězný oblouk. Naproti vítěznému oblouku stojí „evropsko-unijní“ ozdobný Úřad vlády. Do EU Moldávie nemůže zatím vstoupit díky nevyřešené otázce Podněstří. Prostor mezi obloukem a Úřadem je zároveň hlavním kišiněvským náměstím pod názvem Náměstí Velkého národního shromáždění (*Piaţa Marii Adunării Naţionale*). Je tu instalován malý nákladní vlak, který má připomínat odvoz „nepohodlných“ obyvatel do gulagů na Sibiř po anexi Moldávie Sovětským svazem po druhé světové válce.

Simeon Gheorghevi Ciobanu (24.5. 1887 – 20.8. 1917) byl besarabský politik v Ruské říši, známý také jako publicista a skladatel. Byl jedním z předních aktivistů podporujících emancipaci etnických Rumunů v Besarábii i mimo ni. Působil v revolučním nacionalistickém hnutí. Během 1. světové války byl důstojníkem ruské armády, kde prosazoval rumunský nacionalismus. Byl jeden ze zakladatelů Moldavské národní strany, působil také v Oděse. Byl označen zrádným kamarádem za polického nepřítele a zavražděn. Je velmi ctěn v Rumunsku i Moldávii.

Chrám Narození Páně

a vítězný oblouk. Jeho populace byla z velké části židovská. Během 19. století se rozrostla na 92 000, do roku 1900 zde již žilo 125 787 obyvatel. První pogrom proti besarabským Židům vypukl v roce 1903, další organizovalo německé *Einsatzkommando* v letech 1941-1944, dvě třetiny z nich byly vyraženy v ghettech a jejich synagogy zbořeny.

Městská doprava je poměrně dobrá: jezdí zde autobusy, trolejbusy a linkové maršrůtky. Kišiněvská doprava je poměrně rychlá a levná a řadí se k nejlepším v zemi. Maršrůtky jezdí hlavně v centru, kde je soustředěn veškerý ruch z celého města, tato služba je již dražší. Vnitrostátní i mezinárodní spoje zajišťuje také kišiněvské letiště, které je největší a nejmodernější v Moldavsku.

Hlavní památky a turisticky zajímavá místa města leží okolo třídy Štěpána Velikého (*bulevardul Ştefan Cel Mare şi Sfânt* – jeden z moldavských knížat). Je to

Vítězný oblouk (rumunsky Arcul de Triumf din Chişinău, též Porţile Sfinte, tj. Svatá brána). Autorem je architekt Luca Zankovici, postaven byl v letech 1840–1841 v tehdejší Besarábii jako památka na vítězství Ruského impéria nad Osmanskou říší v rusko-turecké válce v letech 1806–1812, při které Rusové získali Besarábii. Empírový oblouk je vysoký 13 metrů a původně se v něm nacházel 6 400 kg vážící zvon, který byl odstraněn v roce 2011. V letech 1945–1991 se na oblouku nacházely mramorové desky se jmény sovětských bojovníků a Moldavanů, kteří bojovali na území Besarábie ve druhé světové válce a obdrželi vyznamenání Hrdina Sovětského svazu.

Katedrála Narození Páně (rumunsky Catedrala Naşterea Domnului) je katedrální chrám moldavské pravoslavné církve. Místo pro katedrálu bylo určeno již v prvním urbanistickém plánu Kišiněva v roce 1817. Stavbu chrámu v samém centru nově staveného města v Besarabské gubernii inicioval kišiněvský metropolita Gavriil Bănulescu-Bodoni a jeho nástupce Dumitrij Sulimov. Katedrála ve stylu empíru byla postavena v letech 1832–1836 podle projektu Avraama Melnikova. Komplex se skládá ze samotného chrámu a zvonice nacházející se nedaleko něj. Hlavní zvon ale nebyl do zvonice zavěšen, neboť po jejím dokončení bylo zjištěno, že neprojde okny do zvonové komory. Zvon byl dodatečně osazen do blízkého vítězného oblouku, který se tak stal součástí katedrálního komplexu coby Svatá brána. V roce 2021 byl odstraněn a zvonice byla osazena menším zvonem. Pádorys chrámu tvoří řecký kříž. Centrální kubus stavby o délce stěn 27 m je na každé ze čtyř stran doplněn totožnými portiky se šesti dórskými sloupy, čímž vznikla křížová dispozice. Nad středem katedrály je vztyčena kopule o průměru 13 m. Samostatně stojící zvonice je umístěna

symetricky ve vzdálenosti 40 m od katedrály. Je čtyřpodlažní, první tři ustupující úrovně jsou branolové, poslední zvonové patro má kruhový půdorys a je kryté malou kopulí.

Budova vlády

V přízemí se nacházela kaple. Za druhé světové války byl chrám i se zvonici poško-

Situace v MHD...

zen, po válce však byly oba objekty zrekonstruovány (s menšími odchylkami oproti původní podobě). V 60. letech 20. století byla zvonice zbořena, k její obnově došlo v roce 1998.

Nedaleko jsme našli restauraci s moldavskými speciálními pivy, a tak jsme tu strávili dobu oběda. Odpodledne jsme vydali zkoumat kišiněvskou

MHD. Nejprve jsme odjeli na konečnou trolejbusu na jižním okraji města. Je tady botanická zahrada, zoologická zahrada a v parku se dvěma rybníky se

buduje skanzen moldavské vesnice, jako všude jinde v Evropě se sem stěhují dřevěné domy a další památky. Byl sem převezzen jeden z dřevěných kostelů. Právě se tu chystají křtiny.

Protože tudy vstupovala do města historická cesta z Oděsy (dnes je tu silnice dálničního typu), byly tu postaveny 2 vysoké panelové domy trojúhelníkového tvaru. Mezi trojúhelníky vstupuje silnice do města. Stavba se stala za dob SSSR jedním ze symbolů města pod názvem „Nová slavobrána“.

Kišiněv je město parků a jezer. Ty jsou roztroušeny mezi paneláky. Ve městě je jich hodně. Jednou takovou lokalitu jsme objevili ve čtvrti Melestiu. Uvnitř parku jsou tři jezera a několik restaurací. Na dvou z nich si lze půjčit šlapací kola a provézt se po jezeře. Na kraji parku je doslova kopie známého „černobylského ruského kola“. Neváhali jsme a zaplatili jsme si kolečko. Jsou i jiné atrakce – řetězkový kolotoč nebo obdoba lochnesky, která kdysi byla hitem na našich poutích. Tyto „oázy“ slouží pro aktivní odpočinek místních obyvatel.

Parkem jsme prošli okolo menšího chrámu Spasitele ke klášteřu Ciuflea. Klášter se nachází na náměstí Velkého národního shromáždění, na ulici Ciuflea, 12. Klášterní katedrála je chrám z bílého kamene s devíti pozlacenými kupolemi, který postavili bratři Teodor a Anastasie Ciufli, a je populárně známý jako "Ciuflea Monastery". Stavba katedrály byla zahájena v roce 1854 a dokončena v roce 1858. Bratři

SPŠ strojnická a SOŠ prof. Švejcara, Plzeň
Klatovská 109
301 00 Plzeň

Telefon: 371 510 811 - vrátnice
Fax: 371 510 825 - sekretariát
E-mailové adresy: viz web - Kontakty

www.spstrplz.cz

Teodor a Anastasie, jsou pobřbeni u jižní zdi, jak dosvědčuje nápis na mramorové desce uvnitř klášterní katedrály. Prvním farářem svatého místa byl arcikněz Ioan Butuc.

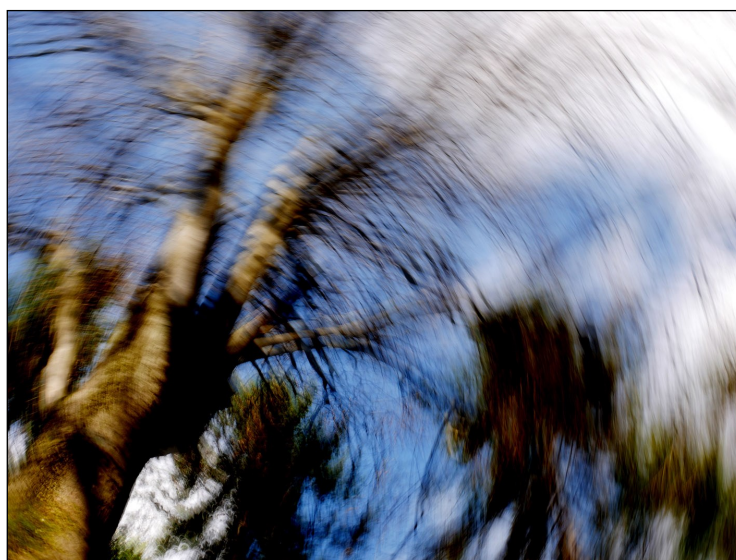
Pak jsme se chvíli proháněli trolejbusy. Syn, nadšenec do trolejbusů a dalších odvětví MHD, uviděl „vzácný vůz“ dovezený do Kišiněva jako ojetý z nějakého města od nás se s ním chtěl za každou cenu svézt. A tak jsme vystoupili syn, nažhvil mobil a dle různých aplikací a jízdních řádů odhadl, kde trolejbus odchyťme. Jdeme chvíli pěšky, pak popojíždíme dalším z trolejbusů asi 2 stanice, abychom vzácnému vozu jeli naproti. Chvíli jsme čekali shodou okolností u městské nemocnice, až trolejbus dojel. Jeli jsme pak přes celé město na jednu z konečných na okraji města a tam nastoupili na jinou linku a jí odjeli k dalšímu z parků Lunca Gistei v severním městském sídlišti na okraji města. V parku je opět jezero. Nad parkem je centrální kišiněvský hřbitov, má velkou rozlohu a asi třetina jeho území jsou židovské pomníky, soustředěné do jedné oblasti hřbitova.

U jezera je jakýsi koncert místní zpěvačky a jsou stánky s výborným občerstvením a moldavskými specialitami. A tak jsme se na hrázi jezera navečeřeli. Parkem procházíme na vrchol Deatrul Petricani, odkud je zajímavá vyhlídka na město. Scházíme k nám známému autobusovému nádraží Sever, kde je trolejbusová zastávka.

Západ slunce nás zastihl u Vojenského památníku. Je to památkový komplex obětí válečných konfliktů a osvobození Moldavska od nacistické okupace. Tvoří ho neobvyklá, červená pyramida, která dosahuje výšky 25 m. Stavba symbolizuje pět dlouhých pušek. Ve středu této pyramidy hoří tzv. věčný oheň, který má symbolizovat nadčasovost památky. Vojenský památník Kišiněv se nachází při silnici, která vede z Kišiněva do města Hincesti.

Poslední zastávkou náročného dne je park s největším jezerem města Lacul Vale Morilor (údolní jezero Morilor). V parkovém areálu se nachází přírodní divadlo a Potěmkinovy schody. Vedou od jezera k historickému muzeu, na horním okraji je kaskádovitá fontána. Svůj název dostaly za dob SSSR podle slavných stejnojmenných oděských schodů, které se proslavily v historickém velko filmu Křížník Potěmkin.

U jezera je také obrovská restaurace a tak zde odpočíváme po náročném dnu. Poté nás čeká ještě cesta skoro nočním městem do našeho hostelu.

*Při této fotografické technice je hlavní neupadnout.
(Foto JG)*